

Олександр Співаковський, Сергій Омельчук, Дар'я Мальчикова

Стратегії антикризового реагування університетів під час війни, що триває: Поза досвідом та відповідальністю

Надзвичайні загрози, пов'язані із широкомасштабним етапом російсько-української війни, поставили під сумнів стійкість і потенціал усіх закладів вищої освіти. Однак вплив цих загроз змінювався залежно від місця розташування, пошкодження інфраструктури, внутрішньої здатності до змін та стійкості академічної спільноти, зовнішньої підтримки та ініціатив солідарності. Мета цього дослідження – оцінити реалізацію антикризових управлінських рішень та формування стратегії антикризового реагування для ЗВО у воєнний час (на прикладі Херсонського державного університету). Оцінювання ґрунтується на тематичному аналізі, методі тематичного дослідження, аналізі статистичних даних та опитуванні представників академічної спільноти у 2023 році (664 студенти та 150 співробітників), аби визначити бачення цінностей та стратегічних пріоритетів університету. У статті визначені пріоритети забезпечення якості освіти та наукових досліджень, розширення міжнародного співробітництва, диверсифікації фінансування та зміцнення співпраці із зовнішніми зацікавленими сторонами, включно з роботодавцями. Аналіз дій керівництва університету у 2022–2024 роках показав, що університет перейшов від стратегії опору (2022 рік), яка була першою ситуаційною відповіддю на повномасштабне вторгнення й окупацію, до стратегії життєстійкості й повернення до поступального розвитку в найближчі роки. Зроблено висновок, що успішне антикризове управління ґрунтується на таких ключових принципах: гнучкість, ціннісна орієнтація та розширення масштабів діяльності. Дослідження пропонує рекомендації для керівництва щодо розроблення стратегії реагування на кризові ситуації, яка може бути адаптована до унікальних потреб інших університетів: всебічний аналіз кризової ситуації, інформування про кризові ситуації, планування ресурсного забезпечення, а також прозоре й спільне прийняття рішень з врегулювання кризових ситуацій, зважаючи на цінності й етичні наслідки.

Ключові слова: війна, переміщений університет, антикризове управління, прийняття рішень, стратегії антикризового реагування, заклади вищої освіти

Класифікація JEL: D81, D91, I23

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.